

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Ziółka

Sędziowie: SO Bożena Ziółkowska (spr.)

SO Leszek Matuszewski

Protokolant st. prot. sąd. M. K. (1)

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojskowej A. H.

po rozpoznaniu dnia 3.12.2014r. sprawy **M. K. (2)**

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego Trzciance z dnia 30.06.2014r. sygn. akt II K 960/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę skazanego M. K. (2) przekazuje Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania

L. M. M. B. Z.

UZASADNIENIE

W dniu 30 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Trzciance w sprawie sygn. akt. II K 960/13 wobec skazanego **M. K. (2)** wydał wyrok łączny o następującej treści:

Rozwiązał kary łączne orzeczone w sprawie Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 24 lutego 2011r. o sygn. akt II K 540/10 (jak w części wstępnej wyroku w pkt F c) i w sprawie Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 31 stycznia 2012r. o sygn. akt II K 912/11 (jak w części wstępnej wyroku w pkt G d),

Na podstawie art. 85 kk, art. 86 §1kk i art. 87 kk wymierzone z osobna za zbiegające się przestępstwa połączył skazanemu M. K. (2), kary: ograniczenia wolności opisaną w pkt. B (w sprawie o sygn. akt II K 98/10) i pozbawienia wolności opisane: w pkt. F b (w sprawie o sygn. II K 540/10) i w pkt. G a , G b, G c (w sprawie o sygn. akt II K 912/11) i wymierzył karę łączną 2 (dwóch) lat i 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności

Uznał, że w pozostałym zakresie połączone i wymienione powyżej w pkt. 2 wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu,

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 §1kk wymierzone z osobna za zbiegające się przestępstwa kary pozbawienia wolności połączył skazanemu M. K. (2), to jest: opisaną w pkt C (w sprawie o sygn. akt II K 287/10) oraz opisaną w pkt D (w sprawie o sygn. akt VII K 258/10) i w pkt E (w sprawie o sygn. akt II K 321/10) i wymierzył karę łączną 1 (jednego) roku i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności ,

Uznał, że w pozostałym zakresie łączone i wymienione powyżej w pkt. 4 wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu,

Na podstawie art. 63 §1kk zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. 4 okres zatrzymania w dniach od 16 do 17 maja 2010r. ze sprawy o sygn. akt VII K 258/10,

Na podstawie art. 572kpk umarzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wyroków opisanych w części wstępnej wyroku w pkt. A i Fa,

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokat M. S. tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego skazanemu M. K. (2) kwotę 120 złotych.

Na podstawie art. 624 §1kpk zwolnił skazanego M. K. (2) w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od wyroku wniosła obrońca skazanego zaskarżając go w całości na korzyść podsądnego.

Wyrokowi zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych oraz rażącą niewspółmierność orzeczonych kar pozbawienia wolności. W związku z postawionymi zarzutami apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy skazanego do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji lub o wymierzenie mu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. W uzasadnieniu do wniesionego środka odwoławczego apelująca podniosła zarzut naruszenia prawa skazanego do obrony, wyrażający się brakiem doprowadzenia go na rozprawę Sądu I instancji w przedmiocie wyroku łącznego, co uniemożliwiło skazanemu przedstawienia swoich racji i sytuacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Apelacja obrońcy skazanego zasługiwała na uwzględnienie i w konsekwencji jej rozpoznania doszło do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 436 k.p.k. sąd może ograniczyć rozpoznanie środka odwoławczego tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez stronę lub podlegających uwzględnieniu z urzędu, jeżeli rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania. W przedmiotowej sprawie właśnie z takim wypadkiem Sąd Odwoławczy ma do czynienia.

Wyłączną przyczyną uchylenia zaskarżonego wyroku stało się uchybienie procesowe, polegające na naruszeniu prawa do obrony skazanego M. K. (2). Na wstępie należy zauważyć, że zarzut naruszenia prawa do obrony został przez apelującą podniesiony niejako na marginesie, w końcowej części uzasadnienia środka odwoławczego. Zgodnie jednak z utrwalonymi poglądami orzecznictwa i doktryny, nie zwalnia to Sądu odwoławczego od oceny tak skonstruowanego zarzutu. Wsparciem dla tej tezy jest chociażby wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.05.2011r. w sprawie sygn. V KK 64/10, który brzmi „Chociaż jest pożądane, aby środek odwoławczy był konstruowany w sposób przejrzysty, a więc grupował w tzw. petitum wszystkie zarzuty stawiane skarżonemu orzeczeniu, to granice rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym wyznacza treść całego środka odwoławczego.” W tym stanie rzeczy, obowiązkiem Sądu II instancji jest odniesienie się również do zarzutu ulokowanego w uzasadnieniu apelacji.

Do uchybienia doszło w następującej sytuacji procesowej.

Skazany M. K. (2) w dniu 18 grudnia 2013 roku złożył wniosek o wydanie wyroku łącznego, wymieniając sygnatury akt pięciu spraw, a także wskazał, że wyrok łączny ma uwzględniać wszystkie znane Sądowi Rejonowemu wyroki, nie ujęte przez niego we wniosku. W dniu 17 marca 2013 roku na wniosek skazanego wyznaczono mu obrońcę z urzędu na podstawie art. 78 §1 k.p.k. W dniu 12 maja 2014 roku skazany złożył wniosek doprowadzenia go na rozprawę w przedmiocie wydania wyroku łącznego, uzasadniając go chęcią osobistego podjęcia obrony, a także potrzebą skonsultowania się z obrońcą. Kolejny wniosek w tym przedmiocie skazany złożył 2 czerwca 2014 roku, prosząc o doprowadzenie go na rozprawę. Trzeci z kolei wniosek w tej kwestii, skazany M. K. (2) złożył w dniu 24 czerwca 2014 roku, uzasadniając chęcią osobistego wypowiedzenia się przed Sądem.

W dniu 30 czerwca 2014 roku odbyła się rozprawa w przedmiocie wydania wyroku łącznego, na którą skazany nie stawiał się - prawidłowo o jej terminie powiadomiony, natomiast stawiała się jego obrońca. Sąd Rejonowy w żaden

sposób nie odniósł się do trzykrotnych próśb skazanego o doprowadzenie go na rozprawę w przedmiocie wydania wyroku łącznego i po przeprowadzeniu rozprawy wydał wyrok.

Odnosząc się do powyższych zdarzeń, w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy prawa procesowego w postaci prawa do obrony skazanego to jest art. 6 k.p.k. Przepis art. 6 k.p.k. statuuje jedną z podstawowych gwarancji procesowych oskarżonego, jaką jest prawo do obrony w sensie materialnym, rozumiane jako prawo przeciwstawiania się tezie oskarżenia, jak i prawo do obrony w sensie formalnym, rozumiane jako prawo do korzystania z pomocy obrońcy. Zasada prawa do obrony podniesiona została do rangi zasady konstytucyjnej (art. 42 ust. 2 Konstytucji RP) i znajduje swoje miejsce w traktatach międzynarodowych regulujących zagadnienia praw człowieka (art. 6 ust. 3 lit. c EKPC i art. 14 ust. 3 lit. d (...)). Warunkiem realizacji obrony w znaczeniu formalnym jest przysługujące prawo, w tym wypadku skazanego, do udziału w rozprawach i posiedzeniach przed sądem.

Zgodnie z komentarzem do art. 573 § 2 kodeksu postępowania karnego autorstwa S. S. ustęp 6 - stawiennictwo osobiste skazanego na rozprawie nie jest obowiązkowe. Tym samym wzięcie udziału w rozprawie jest prawem skazanego. Nie ulega jednak wątpliwości, że oskarżony musi zostać zawiadomiony o terminie rozprawy (zob. SN III KK 391/10, OSNKW-R 2010, poz. 2507). Sąd może również uznać, że udział skazanego w rozprawie jest konieczny, wówczas należy wezwać go na rozprawę, a jeżeli jest on pozbawiony wolności - zarządzić jego doprowadzenie (art. 350 § 2). W myśl regulacji obowiązującej do 1 lipca 2003 r. w przeciwnym wypadku nie sprowadzano skazanego pozbawionego wolności na rozprawę. Ustawodawca trafnie jednak zmienił to rozwiązanie, uznając, że narusza ono zasadę równości broni statuowaną w art. 6 EKPC (zob. m.in. D. Kala, Postępowanie..., s. 205; por. też SA w Krakowie II AKa 248/01, KZS 2001, z. 11, poz. 37). Zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisu art. 573 § 2, jeżeli sąd nie uzna obecności na rozprawie skazanego pozbawionego wolności za konieczną, wówczas odpowiednie zastosowanie znajduje przepis art. 451. Należy zatem pouczyć skazanego o prawie złożenia wniosku o sprowadzenie go na rozprawę. Jeżeli skazany z takim wnioskiem wystąpi, sąd zarządza jego sprowadzenie na rozprawę, chyba że uzna za wystarczającą obecność obrońcy. Jeżeli sąd pomimo wniosku nie zarządzi sprowadzenia skazanego, który nie ma obrońcy, wyznacza obrońcę z urzędu. W razie złożenia omawianego wniosku zasadą powinno być sprowadzenie skazanego na rozprawę.

W przedmiotowej sprawie wprowadzie skazany miał wyznaczonego obrońcę urzędu, jednak domagał się i to trzykrotnie, doprowadzenia go na rozprawę. Sąd Rejonowy zlekceważył jego wnioski, nie rozpoznając ich. Oczywistym jest, że Sąd ten mógłby uznać za wystarczającą obecność obrońcy skazanego M. K. (2), i odmówić sprowadzenia skazanego na rozprawę, jednak taka decyzja musiałaby po prostu zostać wydana i odpowiednio uzasadniona, a tak się nie stało. Mimo, że skazany trzykrotnie wniósł o doprowadzanie go na rozprawę, by mógł przedstawić swoje racje, Sąd Rejonowy całkowicie zbagatelizował jego argumenty i żadnego wniosku o doprowadzenie nie rozpoznał. W ten sposób naruszył prawo skazanego do obrony.

W tym stanie rzeczy jedynym słusznym rozstrzygnięciem Sądu Odwoławczego było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd winien zapewnić obronę oskarżonemu w znaczeniu materialnym, poprzez rozpoznanie wniosku skazanego o doprowadzenie go na rozprawę w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Jednocześnie Sąd odwoławczy zwraca uwagę, iż z karty karalności M. K. (3) wynika, że ostatni wyrok wobec skazanego zapadł przed Sądem Rejonowym w Trzciance w sprawie II K 621/13, natomiast Sąd ten w ogóle nie wziął pod uwagę tego orzeczenia wydając wyrok łączny. Sąd II instancji zdaje sobie sprawę z tego, że wyrok ten może nie podlegać połączeniu, tym nie mniej winien również być przedmiotem osądu przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.

L. M. M. B. Z.